



BCU Cluj / Central University Library Cluj

**A FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMEBŐL.**

*Költ Bétsben Pénteken Octobernek 25-ik napján,
1799-ik esztendőben.*



Béts.

Fő Tisztelendő *Kajetan Kitchi Kichi* Lembergi Ersek Ur, egy Felsőges Urunktól vett Kabinéti Irás által arra rendeltetődvének, hogy a Magyar Palatinust *Jósef* ő Fő Hertzegségét, *Pawlowna Alexandra* Nagy Hertzeg Asszonyal Pétersburgban öfízze eskelle: ily tzéllal a' folyó Okt. 5-dikénn 4 Kánonok-Uraktól és 4 világi ifju Nemes Izemélyektől, 's-több más oda-tartozóktól kísérterve, útnak indult *Lemberg*ből, oly igyekezettel, hogy a' Fő Hertzegyet még utjában megtalálván, *Pétersburg*ba el-kísérje.

Magyar Ország' Primással, Kárdinális *Batthyani* *Josef* ő Hertzegése és Eminentziája, Posony-

ban e' folyó hónap 23-dik napján, hófzszas, 's
dűsö életét bé zárta.

Zágrabi Püspök, *Werhovacz Maximilian* Ur
ö Excelentziaja, hazafiúi buzgóságának új bi-
zonyságot mutatta ki azzal, hogy a' Cs. K. tá-
borhoz szállítandó Elefég' elől-mozdittásának
könnyebbítésére a' múlt Julius hónapban 25.
szekereket, ezen Elefégnek Szilzektül Karnióli-
ában fekvő Landstrasz nevezetű helységig foly-
tandó vételire minden fizetés nélkül ki állított,
mellyért is, ö Felségének kegyes meg elégedését
jelentő Levéllel tiszteltetett meg.

Hadi Történetek. Library Cluj
(Olofz Országrol). — „

Folytatása a' Romát és Civita-vechiát ille-
tő Capitulátziónak: — „

„11) *Art.* Mind két Fél részéről egy-egy Pat-
tantyus tiszt nevezteffék ki, hogy az ágyukat,
hadi munitziókat, és ágyuzó készüléteket, az En-
gelsburgban, Civita-vechiában, Cornettóban, és
az eze et körül védő bástyákban számba ve-
gyék; így szintén a' végre is Indzfinér tisztek ne-
vezteffenek ki mind két részről, a' kik ezen vá-
raknak jelen való állapotjokat meg-visgálják, és
minden plánumokat 's rajzolatokat, által adjanak.
— *Fel.* Helybe hagyatik.

„12) *Art.* A' Romai polgárok és mások, a'
kik pátriótai munkájokhoz vagy katonai szolgál-
atjokhoz képpett, a' Respublikának Constituzió
szerént való Authoritásaikhoz tartoznak, szabad-
ság engedteffék arra, hogy akár a' Frantzia se-
reggel együtt, oly fel-tételek alatt, mint ezek, el-
menyenek, akár pedig a' Romai Státusokban ma-
radjanak, a' nélkül, hogy az ö civilis v. katonai
h vátaljaiknak, ideje alatt ki-nyilatkoztatott po-
litikai vélekedéseikért és tselekedeteikért, akár-
mely módon nyughatatlankodtatódjanak. —
Fel. Ha a' Romaiak, magokat rendesen viselik,

és a' törvényeknek engedelmeskednek, semmi akadály nem tétetik elejébe. Minden *Romai* ember, a' kinek az örző sereggel hajóra ülnített-fzeni fog: telyes engedelmé leszen reá; el is viheti mindenit, a' mi az ő magános tulajdona. —

„13) *Art. Commodore Troubridge* ígérje-meg az *Angliai Királynak* és *Szövetségeseinek* nevében, *Anglus* kezesség alatt, hogy a' *Romai Státusokban*, a' maga vélekedéseiért senki nem üldöztetik, vagy nem nyughatatlankodtatik, hogy az ő tulajdona és személye oltalmaztatik, 's-hogy az ilyennek, a' *Romai Státusok'* el-hagyására, minden időben *palsus* adatik, és javaik' el idegenítésére, *szabadság* engedtetik. — *Fel. Erre* az *Artikulusra*, már az előbbekben vagyón a' felelet.

(*A' többi következik.*)

D á n i a.

Itt, a' nyomtatás-béli szabadságnak ki-terjedése egy közelébbi *Kir. Rendelés* által meghatározottat, a' mely *Rendelésnek* igen summás foglalata ennyiből áll: — „Minden nevetlen irások meg-tiltatnak. A' támadásnak ingerlői, testi-büntetés' alá rekesztetnek. A' *Constituzionak* és a' *Monarchiai Országlás-formának* mentskolása, a' *Király- és Familiája-ellen* való gyalázatos hireknek el-terjesztése, a' *Keresztény Vallás* ellen intézett irások, és más *Vallás béli Systemák*nak tsufolása, *szám-kivettetéssel* büntettetnek-meg. Az idegen *Hatalmasságok'* irással való nyilvánosságos meg-bántásának, *fenyítő-ház* a' következése. Ellenben minden embernek *szabadságában* áll, a' már erőben lévő *törvényekről* és *rendelésekről*, *betsülletesen* elő adni az olyan *vélekedéseket*, a' melyek azon *törvényeknek* és *rendeléseknek* gondolt *jobbittását* tárgyazzák.

A' 13-dik Septemberi Madridi Ujjságban, egy Büntető-Sententzia vagyon le-irattatva, a' mely, rend-kivül való kegyetlenségére nézve, igen meg illető; és, mint tartatik, a' Frantzia országló széknek a' *Spanyol* Udvarhoz való befolyása által okoztatott. Még 1797-ben Fébr. 17-dikénn történt volt a' *St. Vincent*' fokánál, a' *Cordova Jósef* Spanyol, és *Jervis Anglus* Admirálok vezérléseik alatt, a' Spanyol és Anglus hadi hajós-olztályok között egy tengeri ütközet, a' melyben az Anglusok 4 Spanyol Linea hajókat fogtanak-el. A' Spanyol Admirál és az alatta volt hajós Kapitányok az után hadi examen' alá vonattattak; mely is már múlt a' Sententziát ki-mondotta, és azt, a' Király is meg-erősítette. A' mely Sententziának ez a' foglalata: —

„A' Fő Vezér *Cordova Josef*, hivatalát elveszti, és alkalmatlannak hirdettetik arra, hogy valaha valamely grádus béli szolgálatra felvéttetéffék; és magát a' Királyi lakó városban, vagy valamelyik tengeri tartomány béli városban, mutatni soha ne mérésselje. — A' másokik vezér Gróf *Morales-de-Lios-Rios*, valamint szintén, *Gonzale Valejo*, *Aguirre János*, *Torres Josef* hajós-Kapitányok, elvesztik hivataljaikat. — „*Augustin Villavicentio* Kapitány, hasonló képpen elveszti hivatalát, és egyfzersmind alkalmatlannak hirdetik arra, hogy valamely hivatalt kaphasson. — „Több más Kapitányok hasonló-képpen megfosztattak hivataljaiktól, de csak meghatározott számu, p. o: 6, 4, 2 elztendőig, t. i. tett bűneik' nagyságához alkalmaztatott módon. — „Végezetre, लोक Kapitányok, Hadnagyok, és Zászlótartók, arra sententziáztattak, hogy közönséges pirongatást szenvedjenek.

Vezér, meg-parantsolta, hogy a' Frantziákat az ő meg-érkezése előtt, senki meg ne támodja; hihető képpen azért: hogy tsak egyedül birhassa a' *Bonaparte*' meg-győzéséből származó ditsóséget. — (Nem iratik, hogy ez a' parantsolat az ólta érkezett e' Syriából a' Nagy Vezértől Egyiptomba, a' mi-ólta a' szározonn *Abukir* körül a' mult nyári történetek estek, vagy az előtt.)

Nagy Britannia.

A' Király' beszéde után, az abban elő fordúlt *Propositzió* felett folytak mind két Parlamenti Házakban a' beszélgetések. A' *Propositzió* abból állott, hogy a' Parlamentom tegyen olyan határozást, hogy a' Király' meg-erőssítse a' Provinciális katonaságot is küldhessen *Hollandiába*:

Buckingham ilyen szavakkal javasolta a' feltett dolognak helybe-hagyását: — „Ha én a' folyó esztendő béli történeteket, fegyvereinknek a' világ' minden részeiben való fenyves győzedelmek, 's-nevezetesen pedig ott, a' hól leg kevesebbé várhattuk volna, meg tekintem, nem lehet hogy azt ne higgyem, hogy a' Gondviselés ez-utánra is fontos nyereségeket tart fenn számunkra. Azok a' költségek, a' melyek eddig partjaink' védelmezésire voltak határozotva, továbbá nem szükségesek, következésképpen azok, a' Provinciális, és az önként-vállalkozó katonaság' számára, fordított thatnak, hogy azoknak fedelmek által a' Szövetséges Tartományoknak régi *Constitutzió*jok vissza-állítsák.“

Lord Amhorst, ily ki-fejezésekkel fogta pártját *Buckingham*nak: — „Miért ne adnánk munkát a' mi hadi erőnknek a' szározonn is, a' mikor a' mi legedelm kút-főink, ki-merithetetlenek. A' világ' minden részeinek gazdagsága hozzáuk foly öfözte; az igalság rálunk a' maga egyenes folyamatajában vagyon; és patrióta lakosaink fegyverbe-öltözködve vagynak, és ké-

Izek mind azoknak a' dolgoknak védelmezésekre, a' mik egy országnak kedvesek és betsések lehetnek „

A' Parlamentom Alsó Házában, az Oppozíciónek tagjai között *Tierney* és *Sheridan* be-
széllettek. Mind kettőjük talált valami olyant
mondani, a' mi által nagy katzágást gerjesztett a'
Parlamentomi Házban: — *Tierney* azt mondta,
hogy a' *Hollandiába* való expeditzió által tsak-
ugyan nem gondolja ő, hogy ök azt az *Izét*, a'
mi *Frantzia* Respublikának neveztetik, fel-
fordithassák. — *Sheridant* azért katzagták le, hogy
azt az ő tőlle egészfzen véletlen állatást hallották
ki jöni a' szájából, hogy: — „Ö is azt tartja
Windhammal, hogy Európában a' békefénynek
helyre-állítottása, egyedül tsak a' Monarchiá-
nak *Frantzia* országba való visszfa állitatasánn
fundálódjék.“ —

Minekutánna továbbá *Sheridan* a' félékre is
ki-terjeszkedett volna beszédjében, hogy a' *Prus-
sus* Királytól, az ő neutralitása miatt, semmi fe-
gittetést nem lehetne várni: ekkör *Minister Pitt* belé-
szollott a' *Sheridan'* beszédjébe, és mint ezt az
ellenvetést, mind pedig több egyebeket, a' kö-
vetkező meg-jegyzésekkel tzáfolta meg: — „

„Hogy *Prusziának* segítségé (így szoll *Pitt*),
az oly eszköznek, a' melyek hodoltatasra tzé-
lozók lettek volna, munkafságokat siettette vol-
na, én az iránt telyességgel nem kételkedek:
hanem azzal a' tzélozással, a' mely mi hozzánk
magunkhoz méltóbb, és a' mi igaz ügyünk fe-
löll való belső meg gyözödésünkkel, tudtuk mi
azt, hogy miként kelleffék a' mi próba tétaléink-
nek jó ki-meneteljeket oly fundamentomokona
építeni, a' melyek, mind characterünkkel mind
kivánságunkkal inkább meg egyezők voltak. Mi
nem kértük *Prusziának* barátságát és vélünk va-
ló együtt-munkálódását. Ő meg-maradhatott a'
maga neutralitása mellett, a' nélkül, hogytöl-
lünk annak el-hagyására, meg hivattatott volna.

Ez a' dolog, különösnek tetszhetik ugyan lenni: hanem által lehet belőlle látni, mi némü tisztelettel viseltettünk légyen mi azoknak a' Hollandusoknak érzékenységeikhez, a' kik a' mi kiterjesztett karokkal való bé-fogadtatásunkra, és arra, hogy minket meg mentőjöknek lenni tartsanak, készek voltak. A' mi magunk alkalmaztatása, nyilvánosságos és nemes. Akár milyen lehetessen is a' mi Hollándiába való expedízióknak ki-menetele: minden képpen kénytelen leszen Europa, abban, a' mi nem önnön hasznót tárgyázó igyekezeteinket, és tisztabaráttságunkat, meg esmérni. Való az, hogy, ha mi Hollándiában magában, velünk egy tzelra dolgozó hajlandóságot nem találunk: ötet engedelmességre halytanunk, csak magunknak nehéz munka fog lenni. Azonközben, ámbár nagy légyen is ez a' munka, csak ugyan nem olyan dolog Hollándiát meg hodoltatni, mint Frantzia országot, melynek meg-gondolásakór én, egyfzersmind, ezen két nemzetnek népességét, segedelem-kút-főit, és katonai characterjeiket is, fontolás alá vettem. — „Akár mely Politikai Gazdasághoz értő embernek számbavétele szerént, nem oly nehéz Hollándiának meg-hodoltatása, mint Frantzia országnak. A' mi reménségeink nem nagyra üzöttek és nem ki tsapon-gók. De tegyük-fel, hogy ne érheffük-el tzelozásainkat Hollándiára nézve, és a' mi oda tett expedízióknak végződése ne legyen szerentsés: csak ugyan ekkór is leszen az a' gyönyörűségünk, hogy egy Hatalmaságot a' maga hadi erejéből ki-vetkeztettünk, a' ki már most, ha szintén barátsgát meg nem nyerhetnök is, leg alább ellenséges indulatja által, nem árthat nekünk. Csak ezen egy meg jegyzésnek meg-gondolása, hely-be-hagyattathatja Hollándia ellen tett expedíóknkat, és hadi plánumainknak ki-terjesztését. Az ebből nyert hasznok mind tulajdon bátorságunkkal, mint pedik bizonyos tekintetben egész Európának bátorságával öfsze-köttetve vagy-

nak. Abból, a' mit az emberi természetéről tudunk lehet, ki-hozhatjuk azt a' következtetést, hogy a' Hollandusok, előbb vagy későbbre, tsak ugyan a' mi Zászlóink körül fognak ölfize gyülekezni, hogy nyakaikból el nyomoiknak jármát ki-vet-hetsék. És ha ez meg nem találna történni, nekünk akkor felette erőssen el kellett volna, az emberi szív' érzékenységeit és tapasztalásait, téveszteniünk. Mihelyest a' Hollandusok szabadságokat vízfizá nyerik, azonnal nyilvánosságoson ki fogják régi törvényeikhez és szabadságaikhoz vonzó hajlandóságaikat nyilatkoztatni. Mikor az ő Hajós seregeikenn a' Matrozok az ő Fejedelmekhez vonzó hajlandóságokat ki-nyilatkoztatták, még tsak egy ember is fel nem állott köz-zülök, hogy ellent mondott volna. Sok helységekben ugy fogadtattak seregeiök, mint barátok. De hát, egy oly próba tételt, a' melynek ily betses következtetése lehetnek, némely nehézség-kért, még isetsemösésében belé kell e' hagyunk, a' nélkül, hogy meg-érlelnök? Kevés heteknek vagy hónapoknak le-folyta, leg ohalytottabb ki-nézéseket nyithat előttünk. Rofszul akarják az olyanok hazájok' javát, a' kik azonn munkálkodnak, hogy az ő bátorságát el-alassák. Finantziájára nézve, kevély és virágzó a' mi orszá-gunk. A' helyeti tehát, hogy magunkat kétség-be-esésnek kellene botsátanunk, mést vagyunk leg nagyobb iparkodásoknak el-követésekre alkalmasok. Magam magamnak meg nem botsáthatnék, há olyan elő-adásokat, a' melyek a' haza' bátárságának el-oltására tzéloznak, elő-hoztattatni hallanék, és azokra meg nem felel-nék.

Elegyes Tudósítások.

A' Frantzia Directorium végezetre már most ismét adatott - ki három rend - béli leveleket a' melyeket *Bonapartétól* vett, — Az első

rend béliit ezen levelek közzül, az *Acre* várossa előtt álló táborból Floreal 21. (Máj. 10)-dikénn — a' második rend béliit Máj. 17-dikénn hasonló-képpen *Acre* mellöll — a' harmadik rend béliit pedig Egyiptomból Thermidor' 10 (Jul. 28)-dikénn *Alexandriából* dátálta *Bonaparte*. — A' ki a' *Bonaparte*' hadi tudositásait, a' feljebbi esztendőkben olvasta volt, képzelheti, hogy mitso-da fenn-hangonn irta ő ezeket az itt elő ízámlált dátumu, nevezetesen pedig a' 28-dik Juliusi, tudositásait.

A' 10-dik Májusiban mondja, hogy a' nyári hónapok előtt, a' midön t. i. az *Egyiptomba* való ki szállásra alkalmas az idő, még vagy két hónapjai lévén (t. i. Aprilist, Májust, és Juníust érti) *Bazokatt* a' határota, hogy az *Acre* *Achmet Dgezzar Pascha*' népének üldözésére menvén, a' hadat ezen hónapok alatt *Syriába* vigye; leírja a' *Kakoun, Kaissa, Nazareth* és *Cana* városai, 's a' *Tabor Hegye*' környékeikenn folytatott *tsatázások*; ki terjeszkedik *Acre*' meg-szállására, vivására, és végeztre annak az ostrom álló lett fel-oldozására. — Meg valja végre, hogy feles számu derék katonákat el vesztett; el-estek, azt mondja, *Cafarelli* és *Rombaud* Generálissai; *Gen. Bon* és *Lasne* pedig sebet kaptak: még is utóljára, el-estjeinek számát Egyiptomból való el-távozásától fogva, 500-ra, a' sebeseiét két annyira; az ellességét azonban éppen 10 annyira teszi. (A' minap *Gen. Brune* is ilyen formán irt volt a' 19-dik Septemberi Hollandiai ütközetről, mikór azt irta a' Directoriumhoz, hogy a' Frantzia sereg tsak 150 embert vesztett; hanem, *Brüne* leg alább nem tartotta szükségtelennek ezt a' meg-jegyzést szovai után tenni, hogy: nohasenki se hiszi, de ő még is írja, hogy az ő vesztések tsak annyi volt) — A' 17-dik Májusi dátumu tudositásaiban olvastatik *Bonapartének* egy Proclamatziója, az iránt, hogy az *Egyiptomba* való visszsa térésnek ideje, el-jött legyen. Elő

hordja nékiek minden Egyiptomból lett el-indulástoktól fogva el-követett munkáikat; és végre buzdítja őket, hogy mivel az Egyiptomba való ki-szállásra az elszendőnek alkalmas része el-jött, nékiek egy napnak is a' kesedelmezés által való el-velztése, drágábbnak tartathatik, mint egy városnak el-foglalása, melyre nézve a' pusz-takonn kereftül való hufszu és únalmas vízfza útozásra magokat ismét el kell szálni, &c.

A' 28 dik Juliusi tudósításában az *Abukir*nál ugyan ezen naponn a' Törökökkel tör-tént tsatáját írja-le *Bonaparte*, a' mely naponn, noha kétfzer 6 ezer Törököknek, rész szerént öfzfe lett vagdaltatásávol, rész szerént a' ten-gerbe kergetésével és oda-fulasztásával ditsekszik, *Abukir*t tsan ugyan nem foglalta volt el, ha-nem, 6 mezsarakból bombárdéroztatta. — Irja, hogy ő is el-velztett ezen alkalmatossággal 600 embert, kik közzül 100 meg-öletett, 500 sebet kapott. Az eltek között vagyon Gen. Adjutáns *Lesure*, 2 Brigadérosok *Duvivier* és *Cretin*, és a' maga Adjutánssa *Guibert*, *Murat*, *Fugieres*, és *Morangier*, sebet kaptak. A' Török hajók $\frac{3}{4}$ mértföld távolságra lévén a' partoktól, sokak oda való ufzással próbálták életeket meg-tartani; de a' mi lehetetlenség volt. Az ennek alkalmatosságával fogságra esett *Seid Mustafa Nátoliai* Basát, a' *Páris*ban lévő Török Követ' vér-szerént való atyafainak írja lenni, &c.

* * *

Helvétziából: — „

Itt semmi újabb ütközetekről nem olvastunk mo-sanában semmit. Mely felé vonták légyen a' *Masse-na'* seregei magokat, a' mi-olta a' *Renus'* hidjait *Con-stiantztól* fogva *Báfelig* mind el-romtották, nem tudni: elég, hogy a' *Renus*nak ezen vidékeinn (*Co-stiantz* és *Basel* között) az-olta nem nagy számmal fzemléltetnek. Némely levelek szerént, *Uri*, *Glarus*, 's- *Graubund* felé, nyomultak-fel.

Churból, 5. Okt. — „Feldmarschall *Suwarow*, 28 ezer emberekből álló seregével ide minden orában váratik; a' *Bodensee* felé nyomul.“

* * *

Bregenz Okt. 12 - dikénn: — „Az *Orosz* Nagy *Hertzeg Konstantin*, a' *Würtembergi* *Hertzeggel* együtt tegnap itt jártanak; estve felé, ismét vizsza tértek *Hohenems* felé, a' honnét jötenek volt.

Feldkirch, Okt. 14. — *Feldmarchall Suwarow*-nak egy 27 ezer emberekből, többire mind gyalogokból álló serege, ide érkezett tegnap, rész szerént a' városba; rész szerént a' környékre. Ugy láttzik ezen mozdulásból, hogy a' fő *Hertzeg*, és a' *Rimskot Korjakow* seregeikkel való özfize tsatolódásra tzeloz ezen *marchok* által. — „A' *Frantiák* most az ugy nevezett *Rheinthalban* erőssitik magokat.

* * *

Brüssel Oktob. 9. dikénn: — „Tegnap egy *Kurir* érkezvén *Párisból*, oly parantsolatot hozott, hogy az *Antwerpiá* felé özfize-gyülekezett ugy nevezett *Északi* tábor, haladék nélkül *Hollandia* felé siessen. *Masricht*, *Vento*, *Julich*, katonai meg szállott állapotban lenni ki-hirdettettek; melyből azt lehet észre venni, hogy a' *Frantiák* állapotja terheseedik *Hollandiában*.“

A' mi az *Északi Hollandiában* Okt. 6 - dikánn folyt ujjantoni véres ütközetet illeti; valamint erről, ugy a' 2 - dik *Oktoberi* tsatázásról is, *Londonból* várjuk a' valóságos offiális tudósításokat. Még tsak a' *Brunc* tudósítását, a' melyet ő a' *Belgák* *Directoriumához* irt, olvastuk. Irja, hogy az ellenség őket 7 orakor meg-tamodta; hogy a' tsata estvéli 8 óráig tartott; hogy az ellenség végezetre *Egmonthoz* vizsza nyomatott; hogy 1500 *Anglusok* és *Oroszok* fogságra estek.“

Más aproság tudósításokból olvassuk, hogy az Orosz-Anglus sereg, most Okt. 6-dikán is egélfizzen a' Galló-Batavus tábor' bal szárnyát támo-
 dta meg, a' hol Frantziák vagynak, és őket már annyira is hátra verte volt, hogy *Amsterdám*-hoz nem tsak az ágyuzás jól hallott, hanem az aprópuska-tüz is. Végre, a' leg *criticusabb* időben érkezett elő maga Gen. *Brüne* a' reservával, és ez által hajtotta az ütközet' végződését a' maga részére.

Hága, Oktob. 9 dikénn — „

„Az Anglusok 8-dikban reggeli 3 orakor vizfsza mentek *Alkmaarból Langendickbe*. A' Frantziák fő hadi szállása vizfsza ment az nap 10 orakor *Beverwickből Alkmaarba*. Az Anglusoknak ezen vizfsza-menetelét, több okok között, annak is tulajdonitják, hogy az *Alkmaari* lineában nem volt kezek-ügyibe a' magok' elesége, *Alkmaarnál* pedig semmi sint.

* * *

Mikor ezt így le-irtuk volna éppen ekkór érkezének meg a' mai ujjságaink, melyekben olvassuk már *Londonból* azon *Officiális* tudositást is, a' melyet *H. York'* Északi *Holláندیából* az Anglus-Orosz seregeknek 2 dik Oktobéri győzedelmekről Okt. 4-dikénn irt az *Angliai Státus-Secretariushoz Dundáshoz*. — Ezt már most tsak a' jövő posta-naponn közölhetjük a' Kurirban.

* * *

Strasburg, 11. Okt. —

„Gen. *Lecourbe* ide érkezvén, által vette a' *Rénusi* tábornak fő vezérségét; hónap után a' fő hadi szállás felé útnak indul.

 Magyar Ország.

Békés V. megyéből Szarvasról: — „

„Az itt fel-állított Gazdasági Praktika oskola, érdemes Directorának *T. Tejschedik Sámuel* Úrnak szorgalmatossága által, jó lépéseket tetzen, elő felé. Ezen le folyt fél esztendői közönséges examenjében, mely is a' Nagy Váradi Districtus béli Oskolák' Királyi Inspectorának *T. Werner* Úrnak jelenlétében a' múlt Sept. 24-dikénn és 25-dikénn tartatott, oly gyarapodását mutatta ki ez az Oskola, mely által ujjabb fundamentomos reménséget gerjesztett a' felöll, hogy hasznos gyümölcset fog teremni a' hazának. A' Praktikánsok' Ujzámá már az országgyűlési könyvtár megért idejü, és hivatokat is viselt emberek is vagynak.

Ungvárból, Okt. 10-dikénn: — „

„Kedves Kurir Uraimék!

„A' virtusnak, és szorgalmatosságnak méltó meg tiszteltetése végett, ne terhelteflenek e' következendőt is, ha tsak potolás-kepén is ki-hirdetni Ujság leveleikben:

„Más módon is ugyan, de nevezetesen közönséges meg-ditsertetésre méltóvá tette magát *Jászai Mihály* Úr, a' Nagy Kaposi Ref. Oskolának mostani érdemes Rektora, az által, hogy ő a' helységébéli, földmivelő 's többnyire már feleséges fiatalokból, oly ditsőséges harmóniás Choruft állított fel, hogy azzal már eddig is, sok Lakadalom, Temetés és Templom-szentelés' alkalmatosságaikór magát ki mutatván, mindenütt közönséges kedvelletet és ditséretet nyert.

Ezen Éneklő seregnek ditséretre méltó Harmóniás Éneklését vólt nekünk is örömünk hallani a' múlt Septembernek 29-dik napján, a' midön a' mi Ekklézsiánk, Felséges Királyunk' fegyverének szèrentsés elő-men-téléért közönséges *Téged Isten Ditsérünköt* tartván, a' mi T. T. Præ-

dikátorunk *exceptio* nélkül való tanitást tett a' 12. Sólt. egynénány V.bói: mellynek ki nyomtató Pátrónust óhajtunk. Az említett Eneklő Sereg az alatt ogy felséges öszve zengő Eneklést tartott, hogy azt, nem tsak mi, hanem még a' ve'ünk jelen vólt nagy számú különböző Vallásbéli atyánkfiai is tökéletes meg-elégedéssel és egészen az el ragadtatásig való gyönyörködéssel halgattak. Eljenek, még pedig sokáig eljenek ezen Eneklő Tarsaságnak minden tagjai: Eljen a' Rector *U Jázai Mihály!* Eljenek az Eneklő sereg tagjai: 1. *Köblös István.* 2. *Gyalai István.* 3. *Helmetzi János.* 4. *Lengyel István.* 5. *Kováts István.* 7. *Gönczi Sámuel.* 8. *Kováts István.* 9. *Jakab András.*

Ungvár 3 ik Oktob. — „

„Egyébbel nem szolgálhatok, hanem a' következendő nevetlennel:

Anno Domini 1799. Die r-a Septembris.

Solemnius, pro felici utriusque Imperatoriæ Majestatis armorum contra Gallos per Italiam progressu, Deo Gratiis Ungváriini actis, ac Centum Nobilissimis a' Sua Exc.a Ep.po Munkacsinensi Convivis tanto epulo exceptis, pro æterna rei memoria, ita quidam.

Gallica gens levis est, volcerique simillima gallo;

Insilit, & resilit, prosilit, usque salit.

Per mare, per terras, liquidumque per aëra;
mirum,

Quod non tentarit Solis adire Domos!

Saltatum jam, galle, fatis, jam ter tibi rauco,

Arbore de sicca, gutture planxit avis.

Ambiguo quartus, quem saltas poplite Saltus,

Cum sit mortalis, morte luendus erit.

Nempe, ita saltatur, gravibus Jovis alite pennis,

Hinc, atque hinc nervos extimulante suos.

Nunc, aquilæ nisi bis geminæ cito fugeris unguis;

Saltandi exiguo tempore finis erit.

Eüsküti Landerer Mihály' Pósonyi és Pesti Könyvnyomtató és árosnál, Sz. Leopold napkór tartandó Pesti Vasárkor következő uj könyvek fognak találtatni.

Léta Magyar Vitéz és Zamira Pannoniai Kis-Afzszonynak a' földön és tengeren történt Vizontagságai, írta Peretsenyi Nagy László 8vo. 1800. 30 kr.

Római Történetek írta Dugonics András Királyi Oktató 3vo maj. 1800. 1 fl. 15 kr.

A' pártos Jérusalem IX. Énekekben le-írta Nagy Ferentz, éz időben Hum. Prof. a' S. Pataki Ref. Collegiumban 8vo maj. 30 kr.

Gottholdnak külömb külömbféle Dolgoztól 's alkalmatosságoktól vétetett Elméklédései fordította Takáts Adam 8vo. 1 fl. 8 kr.

A' Szeretsenek, vagy is Kárikléának és Theagenesnek Történetéi írta Dugonics András 8vo. maj. 2 Rész 2 fl.

Tolnay (Alexandri) in R. Univer. Péstiensis Artis Veterinariæ Prof. publ. Ord. & hujus Institutii Præfecti Artis Veterinariæ Compendium Pathologicum de cognoscendis & curandis animalium epidemico-contagiosis & præcipuis sporadicis morbis, cum adnexis Formulæ & Tabellis 8vo. 1 fl. 15 kr.

A' jó Gazda Ember &c. Anglus nyelvből magyara fordította Köhalmi Fekete Gergely 8vo 34 kr.

A' jó Gazda Afzszony &c. harmadik meg-bövitett nyomtatás 8vo. 34 kr.

A' Romaiak Görög Országban 8vo 20 kr.

Takáts Adamnak Nagy-Kárátsonyi, Kis-Kárátsonyi, Nagy-Pénteki, Húsveti, Aldozó-Tsétörtöki és Pünköszi Prédikátziói 8vo 45 kr.